

מנחות יב

עניין: אם מחשבת המקום קדמה לחשבת הזמן

מרבצי תורה מעולם החסידות ח"ב רבי שלמה מבאבוב

מאבקיו נגד זרמי התקופה המודרניים מצאו ביטוי נוקב בשיחותיו הקדושות כשערך השולחנות בימי שבת ומועד. בחן-מליצתו פירש פעם את דברי המשנה (זבחים כ"ט), „כל שמחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול ויש בו כרת“, אדם המתחשב עם רוח הזמן ונותן-לה דין קדימה על מחשבת המקום ברוך הוא, מחשבותיו פיגול, ונכרת משרשו ומכלל ישראל. „ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן“, פירוש, גם אם זה אדם שמחשבת המקום ברוך הוא קודמת אצלו, אך מכל-מקום אינו זונח לחלוטין את מחשבת הזמן, אלא מתחשב ברוח התקופה וסוטה פה ושם מדרך הישרה, הנה אף שלא הוציא את עצמו מן הכלל, ואיננו בכרת, בכל זאת פסול הוא – לעולם אל יתחשב אדם ברוח הזמן מאומה.

אריה שאג ח"ב מבוא האהבה

תתתמוז) זה הכלל אמרו חכמינו ז"ל (במס' זבחים דף כ"ט) כל שמחשבת הזמן קדמה למחשבת מקום פיגול וחייבין עליו כרת, ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת, ובספרים מרמזים בזה שאם מחשבתו בעניני עוה"ז שהוא תחת הזמן קדמה למחשבת מקום [הקב"ה] והינו שעיקר הוא אצלו עניני עוה"ז אז עבודתו פיגול וחייבים עליו כרת, שרח"ל נכרת ל"ע מן עוה"ב, אך אם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן שעיקר אצלו עבודת המקום להשי"ת אך עניני עוה"ז מפריעים לו והם טפלים, הגם שכל רעיונותיו צריך להיות למקום ולא ליתן להטפל שיתפוס בו כה הרבה מקום וזמן מ"מ אין בו כרת והיינו שלא נכרת ח"ו מאילנא דחיי שאם עיקר כונתו לשם שמים עוד לא נדחה עבודתו אשר עובד להשי"ת ויכול עוד להתעלות לבוא למדרגה לקיים ואהבת את ה'א וכו':

תפארת שלמה פרשת ויצא

ויפגע במקום וילן שם וגו'. ופרש"י פגיעה זו תפלה. יצואר בשנקדים משנה בזבחים (כ"ט ע"ב) זה הכלל אמר רבי יהודה אם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן אינו חייב כרת ואם מחשבת הזמן קודם למחשבת המקום פיגול וחייבים עליו כו'. יש לרמז בדבריהם, כי הנה האדם צריך להתפלל ובעמדו לפני ה' ידע כי כל צרכי חמודי תבל ועניני הזמן אינם העיקרי בכח התפלה, אף כי ההכרח מציאו לזה צורך הפרנסה והצריאות, עם כל זה אין זה העיקר, אף זאת תורת האדם שיתכוון בעיקר תפלתו שיתגדל ויתקדש שמייה רבא, ואחר כך על יסוד הגאון הזה יתפלל גם כן על צרכי עצמו בעניני עולם הזה השייכים לעבודת הצורא בקיום הגוף הצריאות וצפרנסה, וזה ההכרח לא יגונה, כי כן אמרו חז"ל (עבודה זרה ג' ע"ב) שעה ראשונה יושב ושונה שניה יושב ודן ואחר כך זון ומפרנס, כן האדם צריך לכוון השעות בהקדמת כבוד השם ברוך הוא ראשונה, כי כן יסדו רז"ל (תפלת מוסף לר"ה) סדר מלכות ראשונה לזכרונות להקדים כבוד שמים תחלה לשאלת צרכיו. ועל דרך זה רמז רבי יהודה אם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן, היינו מחשבת המקום ברוך הוא קודם בתפלתו למחשבת צרכי גופו בעולם הזה אינו חייב, ואם מחשבת הזמן קודם פיגול הוא וחייב. וכן הרמז ויפגע במקום, כי יעקב אבינו ע"ה התפלל תחלה על כבוד המקום ברוך הוא ועל בניו בית המהדש כמבואר במדרש רבה, ואחר כך התפלל יעקב אבינו אם יהיה אלהים עמדי וגו' ונתן לי לחם לאכול וגו' ושנתי בשלום וגו'.

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMIPORTAL

KOLHALASHON